

Srednja šola za gastronomijo in turizem v Ljubljani
Preglov trg 9, Ljubljana

Potep po Polhograjskih dolomitih

(seminarska naloga v sklopu 8. tekmovanja za TURISTIČNEGA VODNIKA)

Avtor: Janja Marolt, 3. Ta

Mentorica: prof. Inka Nose

Ljubljana, april 2021

Kazalo:

1	UVOD.....	3
2	ČASOVNICA	4
3	ZEMLJEVID POTI	5
4	POT PO ODSEKIH.....	6
4.1	Poganska cerkev v Dvoru	6
4.2	Polhograjska Graščina	6
4.3	Sirarstvo in kozjereja Orešnik	8
4.4	Gostišče Grič, ...	9
4.5	Cerkev sv. Jošta in sv. Janeza Evangelista	10
4.6	Butajnova	11
5	OSTALE AKTIVNOSTI V BLIŽINI	12
6	CENA ARANŽMAJA	13
7	VIRI ZA SAMOSTOJEN OGLED.....	14
8	VIRI	15
9	VIRI SLIK.....	16

Kazalo slik:

Slika 1: Cerkev sv. Petra	6
Slika 2: Polhograjska Graščina	6
Slika 3: Blagajev Volčin	7
Slika 4: Lastnika Irena in Dejan Orešnik	
Slika 5: Mlečni izdelki njihove ekološke kemptije	8
Slika 6: Lastnik chef Luka Košir	9
Slika 7: Kulinarični izdelki	9
Slika 8: levo cerkev sv. Jošta, desno cerkev sc. Janeza Evangelista	10
Slika 9: Najstarejši zvon na slovenskem	11
Slika 10: Cerkev sv. Ane	
Slika 11: Prikaz cerkve sv. Ane v dolini	11
Slika 12: Piknik prostor pri Jereb (Toplar)	12

1 UVOD

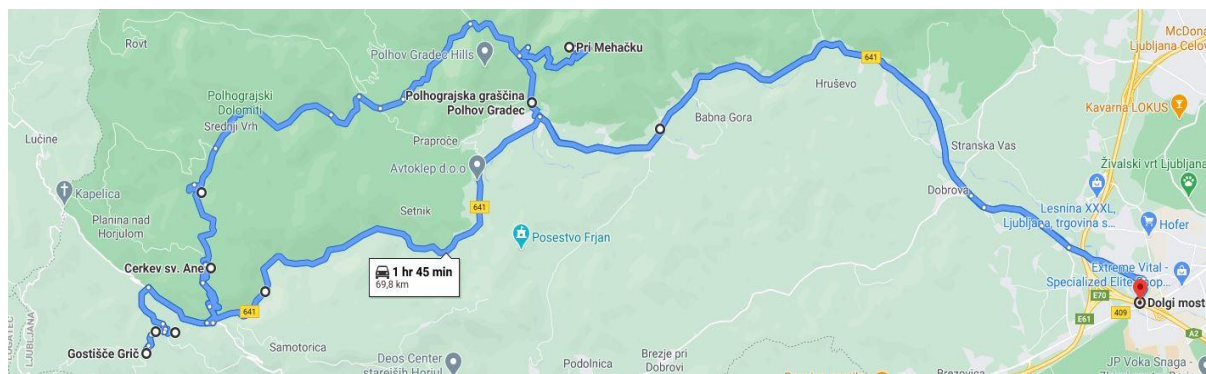
Današnja pot nas bo vodila ne daleč stran od Ljubljane v Polhograjske dolomite, kjer je cel kup znamenitosti. Za izlet v hribe peš ali s kolesom, stari ali mladi in tudi mlade družine. Tukaj se vije izobilje kulinaričnih dobrot iz gostinskih obratov in iz pod rok domačih kmečkih žen, katere so še zmeraj zelo spretni. Najvišji vrh je Tošč kateri presega tisočaka (1021), druga je Pasja Ravan, ki je še pred nekaj desetletji je bila s 1029 m najvišji vrh, a ga je jugoslovanska vojska v drugi polovici 70-ih let 20 stoletja zravnila z zemljo in mu odbila cca. 10 m višine. Zato je vrh raven in ima polno vojaških bunkerjev in rovov. Polhograjski dolomiti se ponašajo z zelo starimi cerkvami, gradom in zvonovi, katere si bomo med današnjim izletom ogledali.

2 ČASOVNICA

URA	AKTIVNOST
8:45 – 9:00	Zbor na postajališču Dolgi most - odhod proti cerkvi sv. Petra
9:20 – 9:45	Prihod v cerkev sv. Petra – odhod v Polhograjsko graščino
9:50 – 11:30	Ogled Polhograjske graščine in čajanka
11:40 – 13:30	Kosilo pri Mehačk in prosti čas – skok na Grmado
14:00 – 15:00	Prihod v sirarstvo Orešnik (ogled kmetije in krajša degustacija)
15:10 – 15:45	Ogled gostišča Grič s predstavitvijo
16:00 – 16:30	Prihod v Butajново (ogled cerkve sv. Ane)
17:00	Prihod nazaj na postajališče Dolgi most

3 ZEMLJEVID POTI

4 POT PO ODSEKIH

4.1 POGANSKA CERKEV V DVORU

Celodnevni izlet začnemo z ogledom poznogotske cerkve sv. Petra v Dvoru. Bogata stavbna zgodovina poznogotske cerkve sv. Petra v Dvoru je tesno povezana z življenjem na Polhograjskem v 16. stoletju, o čemer pričajo številne letnice in grbi na arhitekturnih elementih. Njene glavne znamenitosti so bogato okrašen klesan portal, empore, dva kamnita baldahina in lesen poslikan strop v notranjosti, ki nosi slovenski napis iz 16. stoletja.

Slika 1: Cerkev sv. Petra

4.2 POLHOGRAJSKA GRAŠČINA

Nadaljujemo s čajanko v Polhograjski graščini, kjer si boste lahko poleg čaja posladkali s kraljevskim kruhom, vrtničnim maslom, z vsemi okusi slovenskega medu in vrtničnim likerjem.

Slika 2: Polhograjska Graščina

Znamenitosti Polhograjskih dolomitov

Danes je graščina zelo dobro ohranjena. Pred vhodom jo krasi Neptunov vodnjak, ki je sestavljen iz kamnitih obodnih plošč s štirimi stebri na vsakem vogalu, ki nosijo nimfe in z osrednjim, nekoliko višjim kipom Neptuna, kateremu se okrog nog ovija mitološko morsko bitje. Ta vodnjak velja za eno največjih renesančnih stvaritev pri nas. V istem obdobju je bil sezidan tudi Angleški stolp z uro. Nasproti graščine je stavba iz prve polovice 16.stoletja, ki je bila prvotno namenjena služinčadi. Danes pa je bolj znana pod imenom kasarna, saj je bila pred drugo svetovno vojno v njej orožniška postaja.

V grajskem parku pa je od bogatih drevesnih in cvetličnih zasaditev ostala samo še stoletna lipa in trate obrobljene s pušpanom. Sredi parka stoji grajska pralnica, v kateri so nekoč grajske perice v potočku, ki je tekel skozi, prale perilo. Tik nad parkom pa stoji majcena hišica, katere pravi namen še ni znan. Možno je, da so v preteklosti v tem prostoru sušili lan nad kuriščem, ki se je nahajal pod stavbo. V graščini, ki je osrednja stavba grajske celote pa danes poteka veliko kulturnih prireditev, urejeni so prostori za romantične poroke, v graščini pa se nahaja tudi muzej telekomunikacij in krajevni muzej.

Na tem mestu pa še ponaša tudi znamenita roža Blagajev Volčin ali kraljeva roža (znanstveno ime *Daphne blagayana*), katera je zaščitena. Odkril jo je 20. maja 1837, grof Rihard Blagaj na Polhograjski gori oziroma na Gori svetega Lovrenca (824m).

Slika 3: Blagajev Volčin

Najlepša predmeta na tem mestu sta zagotovo FIBULA iz 4. do 3. stoletja pred Kristusom in bronast vrč ASKOS iz 1. stoletja po Kristusu.

Pot se nato nadaljuje proti vzhodu po cesti Mala voda v smeri Šentjošta, kjer si bomo ogledali sirarstvo Orešnik in znamenito gostišče Grič. Prej se ustavimo še na kosilu v gostilni pri Mehačku. Tu se si bomo privoščili njihovo kmečko pojedino. Nato bo sledilo 1h odmora in to je ravno prav za pohod na vrh Grmade (898 m.n.m).

4.3 SIRARSTVO IN KOZJEREJA OREŠNIK

ki prihaja iz vasi Šentjošt se v zgodnje spomladanskih dneh začenja najlepši čas – paše na travnikih v objemu Polhograjskega hribovja. Tu »Od velike noči pa do božiča« ustvarjajo iz kozjega mleka sire in druge izdelke različnih okusov, vonjev, tekstur in oblik: neponovljive čudeže narave, človeških rok, uma in srca. Po načelih ekološkega kmetijstva in vselej z mislijo, da je samo najboljše dovolj dobro.

Njihova zgodba pa gre takole:

Smo kmetija, ki je pred več kot petindvajsetimi leti zrasla iz nič. Zrasla je iz želje po svobodi, stiku z naravo in želje da bi več časa preživali z družino.

Dan za dnem smo zapuščali našo lepo vas ob zori in se vračali ob mraku. Kmetovanje smo prepoznali kot pot k naravi in k sebi.

Leta 1991 smo kupili prve kozice, najeli v domači vasi strme bregove, ki jih nihče ni želel obdelovati, in začeli; sprva le s pridelavo mleka za našo družino, takrat s tremi malimi otroki.

Leta 1993 smo kupili prvo čredo in leta 1998 registrirali predelavo mleka. Prvih korakov smo se učili na Nizozemskem, nato pa izpopolnjevali naše znanje sirarstva širom po Evropi. Najbolj so na naše delo vplivali Francozi, tako z raznolikostjo njihovih sirov, kot z izdelavo sirov iz surovega mleka.

Slika 4: Lastnika Irena in Dejan Orešnik

Slika 5: Mlečni izdelki njihove ekološke kmetije

Tu bomo imeli degustacijo njihovih domačih izdelkov, naprej pa se podamo v znamenito gostišče Grič.

4.4 GOSTIŠČE GRIČ,

v nekdanji planinski brunarici v vasi Šentjošt nad Horjulom je ena najboljših kulinarčnih točk v Sloveniji. V njem ustvarja mladi chef Luka Košir, ki navdušuje poznavalce vrhunske kulinarike s svojimi sodobnimi različicami jedi slovenskega podeželja.

Slika 6: Lastnik chef Luka Košir

Večina sestavin za jedi je pridelanih na ekološki kmetiji Koširjevih, ki slovi tudi po svoji račji farmi, ter pri drugih okoliških kmetih. Dimljene račje prsi so ena od specialitet na Koširjevem jedilniku, ki je vedno prilagojen sezoni. Na njem se domače mesnine in siri kombinirajo z domiselnimi jedmi, ki jih zaznamujeta minimalizem in poln okus.

Slika 7: Kulinarčni izdelki

Tu bomo imeli kratek degustacijski meni iz njegove vrhunske kulinarike iz bližnjega gozda, vrtov, kmetij,...

4.5 CERKEV SV. JOŠTA IN SV. JANEZA EVANGELISTA

Letnica baročne cerkve sv. Janeza Evangelista seže vse tja do leta 1664 sestavljajo pravokotna ladja, tri strano zaključen prezbitarij in zvonik prizidan k zahodni fasadi. Banjasto obokano ladjo in prezbitarij prekriva komplicirano mrežasto rebrovje. Glavni oltar stilistično sodi v konec 18. stoletja. (letnica na hrbtni strani 1735), stranska oltarja sta sočasna glavnemu.

Slika 8: levo cerkev sv. Jošta, desno cerkev sc. Janeza Evangelista

Cerkev sv. Jošta pravijo da so v Dravskih banovinskih leksikoni navajajo, da je cerkev iz 12. stoletja. Cerkvica sv. Jošta je bila v preteklih stoletjih podružnica pražupnije Polhov Gradec. Dokaz, da je cerkev bila romanska, sta tudi dva prastara zvonova, ki visita v njenem majhnem zvoniku. Prvi nosi napis v pozni romanski pisavi: A.D. HCCCLXXX. H. Viventius me fecit (leta Gospodovega 1354. Vivencj me je naredil). To je najstarejši zvon v Sloveniji. Drugi zvon, iz dobe okrog 1400 ima napis: Mater Maria, Mater Gratie (Mati Marija, Mati milosti) ter poprsje Matere Božje z Detetom v Mandorli.

Slika 9: Najstarejši zvon na slovenskem

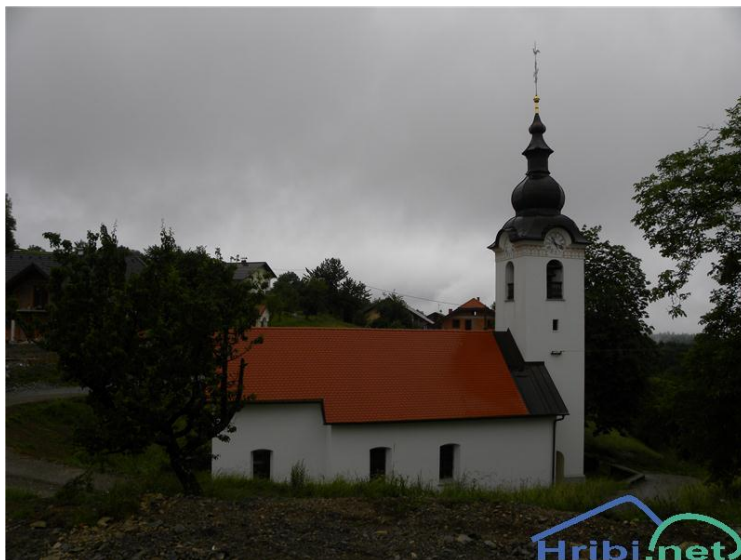
Iz Šentjošta se spustimo nazaj v dolino in vzpnemo na novo planoto, ki se imenuje vas pod imenom Butajnova.

4.6 BUTAJNOVA

V tej vasi je znamenitost njihova cerkev sv. Ane, katera je postavljena v dolini malo odmaknjena od centra vasi. Zgrajena je bila v prvi polovici 16. stoletja. Legenda pravi, da so cerkev s prva hoteli postaviti na sedaj bližnjem griču cerkve, a vendar so ga vedno znova podrli in zavalili čez strmino in se te vedno ustavil tam kjer sedaj stoji cerkev sv. Ane na Butajnovi.

Slika 10: Cerkev sv. Ane

Slika 11: Prikaz cerkve sv. Ane v dolini

5 OSTALE AKTIVNOSTI V BLIŽINI

V Polhograjskih dolomitih bi lahko govorili in hodili cele dneve, a kaj ko čas ne dopušča,... Ima še kup znamenitih cerkva, športna igrišča, starih domačij, piknik prostorov, kjer se lahko sproščate v čudoviti naravi. Lep primerek je piknik prostor pri Jereb, ta se nahaja na Planini nad Horjulom ki ima lepo okolico obdano z gozdom. Je stara domačija, na kateri so lepo obnovili kozolec Toplar in pod njem naredili odličen prostor za piknike (zabave, obletnice, ...).

Slika 12: Piknik prostor pri Jereb (Toplar)

Polhograjski dolomiti ima veliko pohodnih vrhov lažje zahtevnosti kot so Tošč, Pasja Ravan, Grmada, Polhograjska gora, ...

6 CENA ARANŽMAJA

Cena aranžmaja velja za skupino od 15 do 20 oseb.

Ponudba	Cena na osebo
Voden Ogled z dvema degustacijama	70€
Čajanka v Polhograjski graščini	5€
Kosilo pri Mehačk	12€
SKUPAJ	77€

7 VIRI ZA SAMOSTOJEN OGLED

Polhograjska graščina

Polhov Gradec 61

1355 Polhov Gradec

Telefon: +386 (0)1 36 456 94 ali +386 (0)31 776 259

<http://www.grad-polhovgradec.si/>

<http://visitpolhovgradec.si/>

<https://www.gric.si/sl>

<http://www.kozjisir.si/>

<https://www.visitljubljana.com/sl/obiskovalci/odkrivajte/regija-osrednja-slovenija/kraji-osrednje-slovenije/polhov-gradec/>

8 VIRI

---

https://www.kam.si/krajinski_park_polhograjski_dolomiti/

<https://www.td-polhovgradec.si/grascina>

<http://www.grad-polhovgradec.si/turisticni-ogledi/polhov-gradec-s-cajanko>

<http://zupnija-polhov-gradec.rkc.si/podmeni/peter-dvor.html>

<https://www.visitmedvode.si/kaj-videti/polhograjski-dolomiti>

<http://www.kozjisir.si/>

<https://www.gric.si/sl>

<https://www.stjost.si/sentjost/slo/slo-index.html>

<https://www.info-slovenija.si/imenik/turizem/turisticne-kmetije/izletniska-kmetija-pri-mehacku-polhov-gradec>

<https://www.mojaobcina.si/dobrova-polhov-gradec/novice/butajnova-ima-novo- pridobitev.html>

<https://www.veriniizleti.si/zascitena-rozica-blagajana-cebelice-in-potem-se-ribice/>

<https://www.google.si/maps/@46.0343009,14.2245888,13z>

9 VIRI SLIK

---

https://sites.google.com/site/marjanpolhograjski/_/rsrc/1493365528885/home/turistic-no-vodenje/cerkev-sv-petra-v-dvoru/DSC00645.jpg?height=300&width=400

<https://www.visitljubljana.com/assets/Central-Slovenia-landing/Polhov-gradec/muzej-poste-in-telekomunikacij-foto-blaz-zupancic.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/ce/Daphne_blagayana_PID1210-2.jpg/250px-Daphne_blagayana_PID1210-2.jpg

<http://www.kozjisir.si/wp-content/uploads/2018/03/slikica.jpg>

[http://visitpolhovgradec.si/foto/id1378/thumbSquare_sirarstvo-oresnik-matjaz-dekleva-\(17\).JPG](http://visitpolhovgradec.si/foto/id1378/thumbSquare_sirarstvo-oresnik-matjaz-dekleva-(17).JPG)

<https://vivi.si/wp-content/uploads/2020/02/gric17-luka-kosir-11-1024x680.jpg>

http://www.goodlifestyle.si/wp-content/uploads/M_gric.jpg

<http://www.shrani.si/f/2A/V0/4RW6Esvv/resize-of-p1020389.jpg>

<https://www.stjost.si/sentjost/images/zvon-1.jpg>

http://4.bp.blogspot.com/_GXNzphfHJD8/TANxzCRCKCI/AAAAAAAAACwl/5XLrObL9aZ8/s1600/IMG_0726.JPG

<https://www.hribi.net/slike1/PlaninaNadHorjulom%20071249480.jpg>

<https://www.pikniki.si/wp-content/uploads/2019/07/Kozovc.jpg>